

Baron Sjelfklok och fröken Granlaga. Comédie i tre öppningar. Första gången ...

Stagnell, Johan,

1700-1829 81 Fa Br.

STAGNELL, J.

BARON SJELFKLOK

OF

FROKEN GRANLAGA.

COMÉDIE

I Tre Öpningar.

* * * * *

Första gången upförd, på Kongl. Swenska
Skåde-Platsen i Stockholm, i Januarii Månad
År 1753.

STOCKHOLM,

Tryckt af PETER JÖR. NYSTRÖM, 1753.

1 Julii 4 öre

Tufwud=Personerne.

Baron SJELFKLOK -- Lär i Fröken GRANLAGA.

Baron ALFVAR SAM --- Baron SJELFKLOKS
Medfriare.

Herr NICANOR --- Fröken GRANLAGAS
Fader.

PETER --- Baron SJELFKLOKS Dräng.

LASSE --- Baron ALFVAR SAM'S Dräng.

* * * * *
* * * * *

Fröken GRANLAGA.

Fru LUCILIA --- Dess Moder.

GRETA --- Fröken GRANLAGAS Kammar-
Piga.

Gamla BRITA.

* * * * *
* * * * *

Några Handwerkare.

Utstilliga Personer på ett Caffé - Hus.

Första Öpningen.

Företal.

Peter til Åskådarena.

Seder fyra ögon will jag säga Er, godt Folk, dock inga ord efter mej, at den som ska tjena hos min Herre, måste antingen wara så lärd, at han ser alt det, som aldrig kan synas, eller så full af tro, at han på den kan lefwa ett halft år utan kostpengar, och må bäst, när magen af hunger tjuiter hwart annat dygn som en Ulf, och bullrar som en Gardes=Drumma, samt tro at det är hälsofsamt för bröstet, löpa ärender om wintren med skor utan sålor: Ty alt det, som min Herre sätter sig före, och alt det han will, måste wara rätt, och ska verkställas, om det än wore aldrig så galet, så at, när han will föra i städa i Nötemånen, jag strax, måste spanna före, men då Hästen icke orkar åstad, så heter det ej: Jag ser det går icke ann; utan, spann ifrån igen, jag finner intet nöje at åka i dag. Och då han will göra Bal åt de förnåma, så måste genast all ting beställas, fast han har hwarken Credit, eller pengar; Och änskönt jag wet förut, at ingen ting blir utaf, så råda ändå både rygg och dron mej, at icke säga många ord emot, utan tro at det redan är färdigt. Det kunde liksom wal wara annorlunda, om han bara låt någon säga sig,

A

sig, och togo råd af andra: ty jag ser ofta, utan at berömma mej sjelf, huru galna hans befallningar äro, men måste dock wara både dum och blind. Men tyft! der kommer min Herre.

Första Inträdet.

Baron Sjelfklok. Peter.

Baron Sjelfklok.

Hwi står du här, din slyngel? Befalte jag icke, at du skulle fråga, om Gulldosan är färdig, och strax komma tillbaka, och likwäl står du här och sqwallrar?

Peter.

Sagta. Slyngel, til frukost, Skurf til mid- dag, och Carnali til aftenward. Nog må jag bli fet.

Högt. Ja, jag språng, Herr Baron, så at jag stupade, hwilket syns med permission på min näsa ännu, och då detta goda folket började le åt mej, så kunde jag icke utan be dem lagom göra närr af en Barons kammartjenare, och icke undra, at jag skyndade mej at uträtta mina ärender, som har en så god Herre, hwars make icke fins i hela stan.

Baron Sjelfklok.

Har du Dosan med dig?

Peter.

Nej.

Baron Sjelfklok.

Hwi så icke?

Peter.

Efter Herr Baronen nill ha henne så tunn, at hon blir genomskinlig, så kan hon icke hålla.

Ba-

Baron Sjelfklok.

Ed gack och tag Guldet ifrån den präckaren, som ej förstår at göra ett stycke fint arbete.

Peter.

Sagta. Alla, förutan min Herre, säge, at det war omdjeliget; och nu måste han betala det arbetet, som säsånge är anwändt.

Baron Sjelfklok.

En huru är det med min Parade-wagn; är den hos Ställmakaren färdig?

Peter.

Nej.

Baron Sjelfklok.

Swarsföre icke?

Peter.

Sen han efter Herr Baronens föreskrift hade gjort honom halffärdig, så sag han, at 4 par hästar icke skulle draga honom utur werkstan, mindre på gatan, derföre lät han bli, och will nu ha betalning för wirket, han förderiswat, och Gesällernas dagspenning.

Baron Sjelfklok.

Ja, han skall wäl hastwa ett = = = Gack och bort til Secretaire Olfläck, och bed honom komma hit, han skall resa ut och sälja mitt Gods, och tora in penningarne.

Peter.

Då får aldrig Herr Baronen något öre igen af honom, ty alla weta, at det är en bedragare, och hållt

Hållst nu, sen han lärt den konsten, at förwandla Banco- Sedlar i Sl.

Baron Sjelfklok.

Bry dig icke, utan gack åstad, eljest skall din rygg betala ditt raisonnerande.

Perer.

Sagta: Och *Baronens* pung hans sjelfklohet. Går ut.

Andra Inträdet.

Fröken Granlaga. Greta.

Fröken.

Greta!

Greta.

Swad besalles?

Fröken.

Det är underligt, at du, som redan tjent mig ett halft år, och så ofta fått både bannor och mer för din wårdslöshet, aldrig skall blifwa bättre. Men jag ser, det är sant, at den som är slagen til halföre, blir aldrig ducar. Sitta icke nu åter igen uti min Nålbyna 2 stycken Knappnålar, den ena krockug, och den andra färdig at falla ut, och Poudre- asken står ju ett halft finger längre ut, än han bör? Ja sannerligen will det wara ett starkt sinne, som af så många förtretligheter, som detta halsstarriga folket gör en, icke skall få slag.

Greta.

Går och sätter til rätta.

Neu är allt til rätta igen.

Frös

Fröken.

Greta!

Greta.

Hvad befaller?

Fröken.

Se på væggen.

Greta.

Ja, jag ser.

Fröken.

Hvad ser du?

Greta.

Ingen ting.

Fröken.

Ja, det är dig, din slyna, icke olift. Kan du icke se, at en fluga skämt ut sig på tapeten, och en mygga är söndertrampad på golvet, som upväcker mig en vämjelse, at jag tycker det stinker kring hela Cabineter. Men jag tror, du har mist både lukt och smak, så at jag hade måst för din wårdslöshet åter skåmmas, om någon främmande kommit, för än jag förut varit här inne. Fort efter min Swampdosa.

Jungfrun kommer, torkande sig i ögonen, snyftar, och har i håpenheten tagit Snusdosa, den hon gifver åt Fröken.

Fröken med en hotande röst:

Gack, och kom aldrig mer för mina ögon.

Fröken allena.

Jag skulle i denna stund göra mig af med henne, och således slippa så mycken förtret; men hvad är at göra? Man byter gerna ond i hälften värre: Hon har dock,

doch, det stackars fräket, den meriten, som är så rar hos andra, at hon kan tåga; och huru skulle jag väl eljest, när jag wille, så tala med gamla Brita, som ofta är mig nödig, om icke hon wore mig så trogen?
 Roxar åter: *Greta!*

Greta.

Swad befaller?

Fröken.

Swilken tycker du är wackerast och artigast, antingen Baron Sjelsklok, eller Baron Alfvarfam?

Greta.

De låra wara wackra bägge två.

Fröken.

Swad är det för swar, de låra wara wackra bägge två?

Greta.

Äro de icke bägge Baroner?

Fröken.

Jo wist äro de Baroner; men derföre kunna de ju wara både fula och wackra, både kloka och dumma. Säg, hwilken tycker du är bäst?

Greta.

Och bägge två utaf gammal Adel?

Fröken.

Jag frågar icke derom: ty ofta finner man ibland de nya familierna dem, som öfwergå de gamla uti både wett och skickelighet: och twärt om, af de gamlas affödda sådana, som bruka sina förfäders dygder och minner, som en natträck, at skyla sina egna fel.

Greta.

Greta.

Ha de icke bågge penningar?

Fröken.

Jag får dock intet svar på min fråga. Jo, nog säges det så; men de kunna icke uträtta det, som jag vill weta: ty ofta finner man de fläste penningarne hos de störste wraf, som kunna tjena hwarfen sig eller andra. Ewara fördensfull på min fråga.

Greta.

Jag har icke sett på dem: ty min salig Mor, frögde själen, förböd mig och min Syster, at nånsin se up, när Mansfolk war inne; och detsöre har jag icke sett dem längre, än, med permission sagt, til knån.

Fröken.

Ha, ha, ditt enfaldiga tok: icke längre än til knån? Een G icke längre up, så lærer både du och din Syster så frypa Dumnor i jorden.

Greta.

Nej men, jag hoppas, så wäl som min Syster, slippa den förtreten.

Fröken.

Ur hon gift då?

Greta.

Nej men, utan hon fick barn i fjol med en af Herrskapets Laqueyer.

Fröken.

Swad Baron Alfvarfam angår, så talar han litet, men rätt förnuftigt, så at det nog synes, han äger wett, och äfwen är af sådana medel, at han kan

hederligen försörja sig, samt föra en så fullkomlig stat, som deß slyta kråfwer; men se på hans klädedrägt, som han aldrig ändrar, förr än modet är öfwer år gammalt: ty jag mins, at han gick med en stor Pung i Peruquen, när de andre ej brukte dem större, än en lagom snusdosa nu förtiden: fast han sedermera fått en mindre. Deß bår han än ett Spanskt rör, som är lagom at stödjia sig wid, då de nymodigaste likwål äro så långa som Cavallererne sjelfwe. Hatten bår han sällan under armen, ty han säger, den är gjord åt hufvudet. Och Plumager sätter han aldrig uti honom, utan lemnar dem til Små-Herrarnas uniform. Och han har gått med medelmättiga Skospännen, när andra brukte dem stora, som sexmarkspåtar.

Greta.

Så är det der af, man skall lära känna, hwad folket duger til? Det war icke under, at min Syster war lyckelig: ty hennes Märten Dagfönn hade altid sjädrar, eller blomastier, hwad det heter, i hatten, och gick med en staf, som en kyrko-wäktare.

Fröken.

Ja wist skall man se efter kläderna. Och Baron Sjelkklok har sina egna moder, både i tal, i gång och kläder, så at han kommer mig före, som den der wore skapad, at altid finna up något nytt och artigt, hwar på ock alt hans tal går ut, huru han funnit up, nu ett sätt i kläder, nu en smak på mat, nu en owanlig dryck, nu en nymodig gång, nu en skickelighet i bugande, och nu en artighet i dans, så at den, som blir hans Fru, kan med skäl blifwa den aldranymodigsta, efter han finner up alt.

Greta.

Men har han då icke funnit up något nytt mode i annat?

Fröken.

Fröken.

Hwad annat?

Greta.

Fröken wet wäl, hwad jag menar.

Fröken.

Du kommer altid med dina dumma quëstioner.

Greta.

Ja, jag tänkte, efter alt skall wara på nya mo-
det, så = = = =

Fröken.

Håll mun med ditt SÄ, och låt det wara nytt el-
ler gammalt, så skall jag, om jag får råda sjelf, haf-
wa Baron Sjelkklok, och om min Far, som är por-
terad för Baron Alfvarlsam, will twinga mig, så skall
jag nog igenom min Fru Mor, och gamla Brita,
drilla min wilja fram, på ett sätt eller annat.

Greta.

Hwad will Fröken göra, om Herren säger nej?

Fröken.

Bry du dig ej derom, utan laga, at jag får tala
wid gamla Brita.

Greta går ut, men kommer strax in igen,
och säger:

Skräddaren, Skomakaren, och Perukmakaren,
som alla ha arbete för Fröken, äro här utan för,
och begära så den äran, at tala wid Fröken.

Fröken.

Påt dem komma in allesammans, och gack du imed-
lertid och gör som jag befalte. Hon går ut.

Tredje Inträdet.

Fröken, Skomakaren, Skrädd-
daren och Perukmakaren.

Fröken.

Mästare, vill ni nu taga märke til en Robe ronde?

Skräddaren.

Ja gerna.

Fröken.

Men ni måste då taga handskar på Er, at ni icke
rör mig med bara handen.

Skräddaren sagta.

Jag undrar, om hon alltid är så ömskint,
eller om man alltid skall taga med hand-
skar. Högt: Jag har inga handskar med mig,
efter de aldrig plåga fordras.

Fröken.

Så får ni gå bort til en annan gång.

Skräddaren sagta.

Jag ger hin at löpa deras april, och få beta Mästare
på köpet, då Lärepojkarna rätt nu få beta Herr.
Går ut, och gör en misnögd Compliment.

Sto=

Skomakaren.

Är ni nådig Frökens Skor färdiga.

Fröken.

Har ni gjort dem siff?

Skomakaren.

Ja, hwart siff.

Fröken.

Med så smutsiga händer? då kan jag aldrig utan wänjelse sättja dem på min fot: Derföre kan ni taga dem tillbaka.

Skomakaren.

Wisar en tår mine, går något plummt ut, och säger för sig siff:

Är hon så äckelmagad, så få wäl hennes wälborna fötter wara utan skor, tills hon först fått bot för magen.

Perukmakaren.

Här har jag en så skön Peruk, at des måke knapt skall finnas i hela Stockholm.

Fröken.

Låt mig se. Och när hon får se honom, säger:

För folk, som är mindre skarpsynt, än jag, kan ni så berömma edra waror. Ei, i den läcken är säkert 10 eller 12 hår mer, än i den, som svarar deremot: och den bouclen hänger ju en half nagel bredt längre neder, än den andre: och si den är såst med en liten, och den andre med en stor nål.

Perukmakaren.

Tu eller try hårs skillnad i en låck kan wål icke synas.

Fröken.

Det är nog, jag will at de skola räknas.

Perukmakaren.

Och at låcken hänger längre ned, fast jag icke kan se det, kan ändras med ett kam-tag.

Fröken.

Jag tål ingen wårdslöshet.

Perukmakaren.

Om nålen är liten eller stor, gör ju intet til saken, ty hon synes icke.

Fröken.

Nog, at det icke anstår mig; utan behåll Er Peruque.

Perukmakaren.

Dugar sig med något indifferent mine, går bort, och säger sagta:

Får hon ingen Peruk, förr än han göres af räknade hår, så får hon gå med skallot hufvud, tills h = h = står sig på wår profession,

Fjerde Inträdet.

Greta, Peter, gamla Brita.

Peter.

Lyfter litet på hatten, tar Greta i banden, och säger:

Si, god dag Jungfru,, ska wi mötas här? tack för siff här om qvällen.

Gre-

Greta.

Sy, Er lymmel, så måtte ni weta, at J har folk at tala med, och icke edra gelikar, och låta mig, sedan jag redan varit ett halft år i staden, slippa heta Jungfru; och då Baronens sjelf kallat mig Mamsell, så behöfwer jag icke vara Jungfru för er, hwilket en flicka om 13 år räknar för en skam här i staden, och jag mycket mer, som snart är 20.

Peter.

Förlåt mej, Mamsell, jag wiste icke, at Hon förlorat sin J = = =

Greta.

Förlora mig hit, och förlora mig dit, så räknar jag det ordet Jungfru för ett skålsord. Det må ni weta Munshör *Peter.*

Peter.

Ett ord så godt som tio, Mamsell. J unga Munshörer, utan antingen Herr Munshör, eller rätt och slätt Herre: ty jag tjänar hos en Baron; och fast Hon fått kläppar i dronen, så får hon wäl ändå vara lagom dryg: ty hon borde heller ha dem om fötterna, så torde hon springa mindre ute på förtjenst om qwallarna, sen Fröken gått och lagt sig.

Greta.

Håll er mun, eljest skall jag laga, at ni får af Baronens en klappad tröja.

Peter.

Jag tror, at wi qwitta med hwar andra, eljest lagat jag, at Fröken får weta, huru Mamsell går på kryppstuteri om nätterna. Men alswarsamt, hwart ska Mamsell gå?

Gre-

Greta.

Jag går och kilar efter en gammal hustru, som wid denna tiden plägar gå här förbi.

Peter.

Lör hända, at det är gamla Brita med den frönte foten, som är ofta mer sysselsatt, än Måklarne på Börsen.

Greta.

Ja, just den är det. Men min Herre behagar påminna sig, at, när han talar med folk, och nämner något, som fot, ben, sko, eller, med ett ord, allt hvad som är nedan för knän, så bör han säga permission.

Peter.

Tack för god lärdom. Men behöfwer man då ingen permission til något annat?

Greta.

Far wäl! här kommer hon. Välkommen Mor! jag har länge wäntat på Er. Fröken mär icke rätt wäl, hon längtar efter några af edra äpplen.

Peter för sig sielf.

Du säljer äpplen, din gamla råfferka, at du borde malas til frut för omaker.

Brita.

Med en fog på armen, och en halmhatt på hufvudet.

Ja, så har jag wäl äpplen så stöna nu, at ett enda skall kunna bota Fröken mer, än alla Stockholms Ap-teker. Ska jag gå up?

Gre-

Greta.

Ja wist. Men gå igenom bakporten, och sedan den lilla trappan up, at icke Herren möter er: ty han börjar redan hålla er; gång mistänkt; men Fruen ser er gerna.

Brita.

Då har det ingen nöd, ty när en Dwinna alltid kan stieka ut ögonen på två Karlar, så kunna wäl två Dwinnor förblinda en Karl, om han än wore aldrig så skarpsynt.

Femte Inträdet.

Fröken, Brita.

Fröken.

Swär har I varit så länge? jag har så långtat efter er: och i dag mär jag icke särdeles wäl, jag är så full af tankar.

Brita.

Jag har hast något at beställa dese dagar, ty denna tiden måste man, när Lyskarna komma, skaffa sig gods in, och nu har jag skona äplen, at om Nädig Fröken will ge godt handsöl, skall jag leta ut dem, som äro så kosteliga, at de aldrig skola ätas bättre.

Lar fram äspilliga, men får Fröken ett i synnerhet, och säger: Detta ska Nädig Fröken behålla för sig sjelf, och före än det är alt upåret, skal Nädig Fröken finna sig bättre i hufwudet, och tilstå, at jag bättre förstår at curera sjukdomar, än mången som har Doctors-Bref.

Frö

Fröken.

Det går i portgången. Tag dessa 6 pieces, och gå bort, men kom snart igen.

Hon går, men möter Herr Nicanor i trappan.

Sjette Inträdet.

Herr Nicanor, Brita.

Herr Nicanor.

Hvem är det, som går i trapporna?

Brita.

Det är en gumma, min Göta Herre lilla, som vill fråga, om Nådiga Herrskapet vill köpa Ostron, så har jag nu fått dem så sköna, som de nyss wore tagna utur sjön, och så utwald Hummer, som den skall finnas wid Uddewalla, och Statiner-äplen, så friska och klara, at de kunna gömmas tils frugt blir igen, om Nådiga Herrskapet behagar ta utaf dessa på prof. Räcker fram forgen.

Herr Nicanor.

Stryf icke här i trapporna, din Kopplerska, i mördret, ty hwad man vill köpa, kan man få dig förutan, och är mitt råd, at du icke mer låter se dig här: ty man har redan lärt känna dig och dina likar, at i bjuden äplen ut; men hastwen dock andra waror fala.

Brita.

Uch! hwi är Nådiga Herren så onådig i dag, som plågar wara mild och from, som en ängel.

Herr Nicanor.

Inga historier, utaf fort hådan. Och jag säger dig, at om du flera gånger kommer igen, betjenterne skola piffa dig utför trapporna.

Bri-

Brita.

God natt, min Söta Herre! Sagta: Derföre kom
mer jag wäl igen: ty jag och mitt slägte äro
som swinen, som, fast de en eller annan gång
så hugg, gå dock tillbaka dit, der de så äta.
Och då Fruen och Fröken ge mig mat och pen-
ningar, så kan jag alltid tala Herrens bannor,
som så sällan råkar mig.

Höat. Ach! si, der kommer den wälsignada Fruen.

Ejunde Inträdet.

Fru Lucilia, Brita.

Fru Lucilia.

Är ni nu här, Mor?

Brita.

Jag gick hit, at höra om Ers Råd hade något at
befalla; men råfåde så olyckeligen Herren i trapporne,
som bannades, och sade, at Drängarne skulle piska ut
mig.

Fru Lucilia.

Gifwer henne 5 Serstyfcar, och säger:

Gif Er man tilfreds, det har ingen nöd. Kom
snart igen. Nu har jag ingen tid: ty jag hörer Her-
ren komma.

Atttonde Inträdet.

Serr Nicanor, Fru Lucilia.

Serr Nicanor.

Jag är så förargad, Mitt Hjerta, gifwer denna Kä-
ringen, som löper här i huset: ty förutan det, at så-
B dane

dane förleda folket til en och annan odbygd, så hafwa de oft ofta ärender, som äro än farligare; och fruktat jag måst, at hon listnar sig up til vår Dotter; men jag lofwade låta piska henne utur huset, om hon kommer oftare igen.

Fru Lucilia.

Ach! det war alt för wäl, Min Angel: ty jag har ofta fruktat det samma, och derföre altid wist af henne, med förbud, at någonsin släppa henne in; men det förgiftiga folket, som är olydigt i allt, låter lika fullt up: dock hoppas jag, at hon nu blir borta.

Herr Nicanor.

Men, Mitt Hjerta, mig tyckes, at wi ju förr ju heller böra göra slut i den ansökan, som Baron Alvarsam gjort om vår Dotter, efter wi på intet bättre sätt kunna slippa Baron Sjelsklok, som aldeles icke är tjenlig til Man åt henne: ty du west, at hon är så ondligt granlaga, at hon icke en gång tål, det tofflorne stå den ena natten en hårsman längre åtskilde än den andra; kan dåna, om Jungfrun tar hennes Snusdosa med wänstra handen; och är färdig gifwa up andan, om hon märker ett weck på gardinen. Och Baronen på sin sida är så egensinnad och sjelsklok, at han will hafwa alt efter sitt hufwud, som han inbillar sig äga mer förstånd, än alla andra, så at de säkert aldrig lefwa wäl tilhoppa. Men Baron Alvarsam åter igen äger så mycket wett, at han kunde meddela andra, och likwäl sjelf hafwa uog, och kan med sin stadiga beskedelighet öfwerse, och i småningom råta hennes sel, så at hon med honom kan bliwa både nögd och lyckelig.

Fru Lucilia.

Det är sant, Min Angel; och fastän Baron Sjelsklok på alt sätt ställer sig in, så har jag dock degoüt för

för hans enwisa och sjelfloka hufvud; men Baron Alvarlam, som icke gör något wäsende af sig, utan går så jämt och beskedeligt fram, har werkeligen wunnit preferencen hos mig.

Herr Nicanor.

Jag will dock icke gerna tvinga henne i denna saken, som i sig sjelf är så öm, utan lemna henne sitt fria wäl, så wida hon någorlunda låter förnustet råda, och tager sina Föräldrars goda och wälmenta förresällningar til esterrättelse.

Fru Lucilia.

Ja det är bäst: ty det är samwetswerk, at tvinga sina barn, at giftas med dem, som de icke hafwa tycke före. Så gjorde mina Föräldrar, det wet du bäst. Dersföre lyckades det ock.

Herr Nicanor.

Det kan så wara; dock är Föräldrarnas pligt, at tilse, huru barnens tycke är grundadt på dygd och skickelighet, och ej läckas af något lysande gyckleri, som snart intager ett ungt och flygtigt sinne. Til exempel: En Flicka blir dersföre kär, at en med ett wäl städadt hår, Plumager i hatten, quarters långa Skospannen, Näsduken en half aln utom fickan, Hårpung stor som en gammaldags fönsterruta, talar ganska mycket, dock utan innehåll, och på knä kan kyssa hennes hand, samt med tusende Fransyska eder bedyra, at aldrig någon tilförne rört hans sinne, och hon är den endaste, som har hans lif och död i sina händer; fast han hos nästan oräkneliga swärjer det samma, och kan dessa ofta upräknade läxor utan til, som en hwardags-wisa. Jag säger, om ett ungt sinne blir af en sådan intaget, skall det då hafwa sitt fria wäl? Är då icke Föräldrarnas skyldighet, at föra henne på bättre tankar, när de se, at deras lycka tilhopa ej blir waraktigare, än Poudret i hans hår.

Fru Lucilia.

Ja det är också sant, Min Angel: ty de unge se gärna efter det, som utvärtas lyser, och röder sinnen närvarande; men för framtiden äro de så litet be-
lymrade: derföre ligger det verkeligen på Föräldrarnas ansvar, at dyua deras oförståndiga ögon. Men si, der kommer hon; det är bäst, at höra hennes egen utlåtelse.

Fröken Granlaga kommer in med en glad mine, sjungandes, och wet ej, at Föräldrarne äro tillkådes.

Ande Inträdet.

Herr Nicanor, Fru Lucilia, Fröken Granlaga.

Herr Nicanor.

Det är mig kärt, Min Dotter, at du är så lastig. Det lärer betyda dig någon god tidning. Eljest är din Moder och jag komna hit, at höra din egen utlåtelse öfwer den anständiga och hederliga ansökan, som Baron Alvarsam gjort, at få dig til hustru. Och som han icke allenast är en artig och förständig man, som med besfedelighet wet at omgås med alla, hwarigenom han wunnit ett allmänt tycke, och deputom är så bemedlad, at han på skickeligt och anständigt sätt kan underhålla och föra sig up: så har jag beslutit, at icke lemna ett så hederligt tilbud, utan låta honom winna sin ästundan; men will likwål förut höra ditt eget yttrande, på det du ej sedermera må klaga öfwer något twång, förmodande, at ditt tycke ej är emot din Faders wälgrundade wilja.

Fröken.

Darrande, ser med ett kedrosiwadt ansigte på sin Mor, och sedan hon litet hämtat sig, swarar med halfbrutna ord:

Ja.

Ja == Jag tack = tackar mina kära Föräldrar, för den omvårdnad, de draga för min välfärd; och som lydiga barn alltid böra erkänna Föräldrarnas vilja för sin lag, så måste äfven ock jag vara nögd med det, som min kära Far säger sig redan hafwa beslutit. Men ==

Herr Nicanor.

Swarsföre så håpen, min Dotter? eller hwad will det men betyda?

Fröken.

Ach! min hjertans Pappa, jag, som ingen ting mindre tänkt på, än at giftas, utan fast i mitt sinne beslutit, at lefwa ensam all min tid, kunde icke annat än håpa, då jag fick höra, at mina Föräldrar redan hos sig afgjort, at gifta mig med Baron Alfvarfam.

Herr Nicanor.

Det är wäl icke än aldeles afflutit, derföre wille wi höra dina egna tankar. Men at du beslutit, at aldrig giftas, är mer än obetänkt: ty hwad will wäl blifwa af, när jag och din Mor, bägge äldersfigna, snart lägga ögonen tilhöpa? Då måste ditt arf under Förmyndares händer, som merendels förstå at så skrifwa räkningarne, at de til slut behålla både hufvudsstol och ränta. Eller om du ock skulle af Öfwerheten winna den förmonen, at blifwa myndig förkla ad, och således hafwa frihet at förestå din ägendom sjelf; så är det likwäl äfwenlyrligt at lefwa allena, hälft i dessa tider, som med en mängd odugeligt folk äro upfylde, hwilkas förnämsta tankar gå der på ut, huru de måga gillra för ett oskyldigt Fruntimmer. Ty om det är förmodet, så törsta de efter des penningar, at der med betala sina räkningar på Källare, Caffé och Hus. Är det åter fattigt, så står des dygd för slika rof-soglar i fara. Och om en sådan Flicka ändteligen är så lyckelig, at kunna andgå deras snaror;

så kan hon dock icke stoppa dem munnen til, som på alla offentliga ställen utblåsa sina förtjenster, hvaribland de förste och sörste alltid äro, huru de wunnit förmon hos Fruntimber, då den oskyldigsta gern blir satt i främsta rummet; emedan det alltid hålles för en sörre heder, at bestorma och intaga en fästning, som af andra hålles för osfwerwinnerlig, än at intaga en öpen släkt, utan bom och portar.

Fröken.

Ja, jag nekar icke, min hjertans Far, at ju alt sammans är sant; men . . . Ser på sin Mor.

Herr Nicanor.

Swad menar du, min Dotter, med ditt halfbrudna men?

Fru Lucilia.

Jag tror, Min Angel, at det är bäst, låta henne få litet tid at besinna sig, då hon wäl tde finna sig bättre uti en sak, som nu kommit henne för hastigt uppå.

Herr Nicanor.

Ja, jag will då lemna dig tid tils i morgon, då jag utan men will hafwa din rena utlåtelse.

~~~~~

Andra Öpnungen.

Första Inträdet.

Fröken Granlaga, Greta.

Fröken.

Ah Greta, jag är af ångstan så betagen, at mitt hjerta sitter lika som spåndt i klåfwar, och will brista i stycken. Så snart man får en liten sågnad, så

så blir des sötma af sorg så bitter, at man ej mer
 kan smaka des ljustighet.

Greta snyftar och gråter.

A = = a = = ach! min Nådiga Fröken.

Fröken.

Swad gråter du före?

Greta.

Jag fruktar, at här åter är någo ondt å färde.

Fröken.

Ja wiserligen, mer än jag kan nämna! = =

Greta.

Ach, jag dörr!

Fröken.

Nått som jag fick det ena äplet af gamla Brita,
 hwaruti Baron Sjelsklok lagt en billet - -

Greta.

Ach, mitt hjerta är redan sprucket!

Fröken.

Der uti han försäkrar, at allt des nöje består uti
 at äga mig.

Greta.

Och det ena stycket sitter uppe i halsen!

Fröken.

Och förklarar sig hysa så mycken wårdnad och ten-
 dresse för min person, at det är honom impossibelt,
 utan mig kunna lefwa, samt at han heller will un-
 dergå tusende dödar, än förlora denna sin ästundan.

Greta.

A Gu sinne den Baronem!

Fröken.

Så kom min Far, och sade, at han beslutit gifta mig med Baron Alfvarlam, och har ej gifwit mig längre betänke-tid, än til nu i dag, då jag skall yttra mina tankar. Jaka vill jag icke, och neka förs jag ej. Och lika mycket, ty det sker ändå; emedan min Far besinnar sig länge, och den resolution han sedan fattar, går han ej ifrån. Men förs än jag skall hafwa Baron Alfvarlam, skall jag taga listwet af mig sjelf.

Greta.

Kan Fröken då få Baron Sjelkklok?

Fröken.

Nej men, du har rätt. Slikt hörer icke wårt Fön til: ty det är endast Cavallererne, som för kärlek skola hänga och dräpa sig sjelfwa.

Greta.

Ja, det är wist, jag har läst många slika löften; men aldrig är sett något sådant Lif.

Fröken.

Men wi böra bruka intriguer, hwar med wi bäst komma til rätta. Och det är min lycka, at jag har min Mors medhåll.

Greta.

Men mån tro, at Baron Sjelkklok är så rik, som Baron Alfvarlam?

Fröken.

Jo wist är han rik. Jag har hört honom icke en, utan hundrade gånger, säga, huru han wäntar ifrån sina Guds, nu tio, nu tjugu tusend plåtar, som Inspektorerne upburit af hans råntor. Och om han ej hade penningar, huru skulle han wäl då kunna förs sig up, som han gör, och gifwa mig så kosteliga
pre-

présenter? så at jag icke twiflar på hans förmodgenhet i den punkten.

Greta.

Men twiflar då Fröken på hans förmodgenhet i någon annan punkt?

Fröken.

Uter Historier igen! Hvad kommer det dig wid, hwarpå jag twiflar?

Greta.

Jag frågar bara så. Fröken känner wäl wårt fön, at det är frågemist. Men si, der kommer Baronens Peter. Jag skall så oförmärkt läcka utur honom, i hwad stånd Baronens medel äro.

Andra Inträdet.

Greta, Peter.

Greta.

Wäلت wälkommen! Jag stod sannertlig här och tänkte på Er.

Peter.

Jo, jag tror nog, at de måste tankar, som Ni ha, Ni gode Mamseller, så gå de ut på Mansfolk. Men hör, Mamsell, ett ord på ära och redlighet: at ni må slippa heta Mamsell, och jag Herr Peter, så låt of i mörkningen sluta kuntrakt, at falla hwar annan Du, och sen bekräfta det med en kraftig kys.

Greta.

Det må så wara med det förra, allenast det icke sker, när någon är tillstädes, utan of emellan; och hwad det senare angår, så har jag ändtelig fler igen; men jag fruktar, at någon får se det, derföre wilja wi wänta med det, til en annan gång.

Perer sagta.

Det är ingen skam til; bonde = högfården gåser öfwer. Du will wara stor, och har icke längre warit i stan, än at du ännu luktar få.

Högt. Ja, jag märker, at du redan lärt den konsten, at wara skygg i dageljustet; men torde hända, om wi råktes i en gränd något senare, at du wore mera sakmodig. Dock lika mycke, jag kan säja dej, min Höna, at jag håller af dej, som en Skönhet sitt sminke-flor, och en Språttöf at swärja på Franska. Jag war eljest utsänd ifrån Baronnen, at höra, huru Fröken mår, och efter jag nu fann dig här, så behöfwer jag inte gå längre.

Greta.

Hog mår Fröken wäl. Men = = =

Peter.

Hwad men?

Greta.

Jag borde wäl tiga, men det är omdjeligt, at ej säja för dig, sedan du sagt, at du håller af mig.
Min

Min Fröken och din Baron hafwa ett godt öga til hwar annan, det wesk du wäl?

Peter.

Wisk måste jag weta det, ty först gör min Baron ingen ting, som han icke frågar mej, til råds om, fast han ända alltid gör efter sin wilja, och sen har jag mången natt fått gå til kloekan 12, och påsa efter bref under Frökens fönster, fast ä det warit wäder, at en åkare = märe kunnat frysa ihjäl.

Greta.

Men jag undrar, hwad de ha så mycket at skrifa, när de så ofta talas wid.

Peter.

Det är nästan ett och det samma i alla brestwen, fast inte med samma ord, och går derpå ut, huru hon är den endaste, som rört hans hjerta; huru hans lif och döb står i hennes händer; huru hon med ett ord kan göra honom den lyckligaste, eller olyckligaste i werlden; huru han utan henne aldrig kan lefwa; huru han är hennes fånge, och önskar at aldrig bli detta fångelsset qwitt; och mer sådant, som aldrig går hållsten så mycket af hjertat, som när jag handskas med dej.

Lar henne i famn.

Greta.

Lyst, och war stilla. Görer honom ifrån sig med smilande ögon. Men, Peter, huru stå eljest Baronens saker?

Peter.

Det wore bättre, du frågade, huru mina stå.

Greta.

Jag menar, om han har bra penningar.

Peter.

Ja så, penningar! Jo, det må du tro. Du skulle se om mornarna, hwad för löpande der är hos oss, nu ifrån en Köpman, nu en Kryddkrämare, nu från Källare, nu från Caffé-hus, Perukmakare, Skräddare, Skomakare, ja Fältskärare också, men det för wisa orsaker = =

Greta.

Swad är det för orsaker?

Peter.

Du må icke tro, at det är för sådant, som de fläste ha recepter före i sina tass = böcker; nej! utan som min Herr är curiösk uti alt, så har han ock studerat uti Fältskäreriet, men han will icke, at någon ska wetat. Och dessa hålsa ifrån sina Husbönder och Mästare, at Baronon wille betala deras fordringar. Och om han icke hade pengar, så wore det ju onödigt, at skrifwa alus långa räkningar på 4, 5, 6 år. Men det är olyckan, at de så sällan råka honom sjelf: ty så snart det klappar på, så måste jag, som nu känner alla dessa så wäl, som de wore mina bröder, gå ut och såja, Baronon är inte hemma. Och om de af en händelse någon enda gång träffa honom, så har han ingen tid, at se räkningarne igenom. Ty du kan wäl tänka, at hans huswond är syftesatt med mycke wigigare saker, än at blädra igenom så mycke lappri, som, om det wore alt tilhopa, nog wore så stort, som ett ris papper.

Greta.

Det måtte wara förskräckeliga penningar det. Jo, jo, det lär wara sant, det Fröken sade, at han är bottenriik.

Pe-

Perer.

Och af hans stat, upförande och trakterande, kan hwar och en se, hwad der måtte wara. Du kan wäl tänka, Mitt Säckherjerta, när han på en qwäll för 4 år sen trakterade och spelte bort på ett wärdshus 6000 Ducater, fast Baronen hertils förgätit, at betala det: och bara Hyrkuskarna tilhopa skola ha 1000 plåtar; och de må löpa så länge de wilja, så få de ändå icke ett öre, förr än han blir gift. Dock gör icke han, som andra, de der under frieriet söra sig präktigt up, ge kårestan stora gåfwor, och spara inga driickspengar; men betala det sen af hustruns hengift, som kanske icke räcker til hälften, då de sen, när alt är crutet, så swälta tilhopa; och huru det då går med sänjan, wisar ordspråket: när ätat är alt, så bitas swinen. Uran efter Baronen satt sig så söre, så måste det så ske: ty han går aldrig ifrån sina ord.

Greta.

Är han då så ordhållen?

Perer.

Ja, det han tänker, det måste fram, och det han sagt, det måste wara sant, som det wore tryckt af Påstwel i Rom. Så at, när det faller honom in, at det ska komma regn, går han med kapp, fast han skulle försmägta af beta: och ofta, när det öser regn neder, så går han med hatten under armen, efter han satt sig söre, at det ska bli klart wäder. Och aldrig får jag så snart ett löfte på en örsil, som jag nu gör mej färdig, at njuta det til goda, efter han sållan låter slika waror komma an på tiden.

Greta.

Jag ät up det jag wille säja i jäns, at det står gallet til med Fröken: ty Herr Nicanor will twinga henne, at taga Baron Alfvarsam, och har gifwit henne
tid

tid til nu i dag, men det är fåfångt, at betänka sig der på: ty om hon vill, så sker det, och om hon icke vill, så sker det lika wäl, efter hennes Far tycker om honom til måg; men Freun älskar din Baron. Wi få nu se, hwilkendera som winner.

Peter.

Wä, står det så til, så kan jag säja dej förut, at min Baron, som har qwinsolken på sin sida, går af med bytet: ty det ä ju de, som regera hela werden. Och wille jag heller säcka med 10 wärjor, än en enda slyskjorrel; efter som den med list kan bräcka det hårdaste stål, och skaffa sendrag uti de starkaste armar. Och wille jag i tyshet säja Herr Nicanor, at, om han vill ha Baron Alvarsam gift, så får han ta honom sielt, eller bli bödeman för honom på annat ställe. Men si der kommer Lasse, Baron Alvarsams dräng, jag måste tala med honom. Far wäl så länge, och glöm icke din egen Peter.

Tredje Inträdet.

Peter. Lasse.

Peter.

Go dag, Bror! Hwar ifrån kommer du?

Lasse.

Den ä den ware Bror med tjustwen.

Peter.

Äkta dej, war icke så stor i orden. Ser du inte, hwad jag har, fast jag för en hop Griphöminskar inte tör låta Dubskon synas nedan för rücken. Wä, at han har på sig en Dirichsfångare.

Lasse.

Lasse.

Den skrämmer mej inte långt: ty först lærer råst-
mästaren ha nyckelen til honom, och sen wet jag, at
ditt hjerta inte länge sen, wid en rånstens batalije,
flytte sej så långt ner, at du sitter påt, och sen lär
det knapt skruswats tillbaka. Och de, som skrifa måst,
plå duga minst: ty jag har hört talas om folk i
månen, som til ett wist krig gjorde sej mustacher
så långa, at de kunde fastna i dörrarna, toge sej en
faselig uppsyn, at de kunde som Robert Knecht skrämma
barn, och stormade på Caffé = husen, som de skulle
swälja 12 fiender i en bit; men modet bestod dock i
fötterna.

Peter.

Du är tåmmelig fritalig, Lasse.

Lasse.

Det är ju sanning alt hwad jag sagt?

Peter.

Men wett du icke, at sanning och hat dese tider
äro så följaktige, som roderstkan och halmhatten, och
trifwas så litet, som samwet hos mången Adbocat,
Incka hos en Poët, och penningar hos en Gullmakare?
Swart ska du eljest gå, min kära Lasse?

Lasse.

Hör, jag will säga dej något, som kanske du
inte wet.

Peter.

Jo, at du laprar på Morrebro hwar qwäll.

Lasse.

Nej, det är icke något särdeles, efter det är allmän
forwäg för dej och dina gelikar, som sällan äro wid
pen-

pengar; utan at jag redan har copierat af två bref
åt Baronen, och bör således heta Herr Sictér.

Peter.

Om förlåtelse, Herr Sictér. Han lärer då wara
af Små-Sictérarne?

Lasse.

Kan wara lika mycke. Men wet du någon,
som will köpa dese Hanrejs- skylden? Wisar fram
en hmit, och en swart plumage.

Peter.

Ha, ha, trå dej, det ska jag såja åt Baronen.
Men hwarföre kallar du dem så?

Lasse.

Jo, när en gift bår dem, så är det tecken, at han
redan förskutit sitt frut, och at andea jaga i hans skog;
men när de sitta på en unglari, så wisa de antingen,
at han jagar hos andra, eller at han i framtiden be-
höfwer andras hjelp, eller wèl bägge delarne.

Peter.

Då will jag aldrig bruka dem, fast Baronen har
lofwat mej en, och de redan ä i bruk ibland wåra
gelikar, som triumfants- skor och ör- ringar hos
pigor.

Lasse.

Så har din Baron lofwat dej en?

Peter.

Ja, han will ge mej en, som han har lagt af.

Lasse.

Jo, det går gerna så, at lutslitna blomastier och
afdanfada Kammar- Jungfruer äro Lackejernas
spörlar.

Peter.

Far wål, Lasse. Jag ska hem til min Herre, och säga swar.

Lasse.

Ett ord ännu. Folket säger, at din Baron ska ha Fröken Granlaga. Är det sant?

Peter.

De säga ock, at hon ska ha din Baron. Är det sant?

Lasse.

Jag för min del wille önska, at det icke skedde: ty min Baron är werkeligen wård bättre Fru, än en, som kan så andetäppa af Packateller, och jämra sig öfwer en spinnel i förmalet, som hon fått ben i wrångstrupen.

Peter.

Och jag åter igen tycker, at min Baron och Fröken å ett lika par, som ha nycker hwar på sitt sätt: ty han är så sjelstök, som han upslukat alt hwad lärdt hetat, sen Noach gic i kält, och lika som alt det han pratade wore Lärda Lidningar. Och Fröken åter igen är så regelbunden, at hon icke andas, blinkar, gäspar, talar eller tiger, utan på wiße uträknade stunder, fast det sista icke altid sker så noga på sin tid. Nej, jag måste gå.

Sjerde Inträdet.

Baron Sjelfklok. Peter.

Peter.

Fröken låt hålla Herr Baronen, och säga, at hon når wål; men är så orolig til sinnes, efter hennes
 Far

Jag vill tvinga henne, at ta Baron Alfvorsam, och
ska i dag efter midnan ge swar.

Baron Sjelfklok.

Tag hit min nya Allonge-Peruque, och den hatten
jag hade i går, då jag gick chapeau bas, och se til, om
wagnen intet är kommen.

Peter.

Ja, det war sant, jag har varit hos alla Hyr-
kuskarna, och der är ingen, som will födra.

Baron Sjelfklok.

Så äro de nu så rika, at de icke behöfwa förtjena
något mer? Du skulle sagt dem, at de skola så dub-
belt mer hos mig, än hos andra.

Peter.

Ja, jag sade nog så; men de bästierne låra förtjent
och slukat nu så mycket under Midsdagen, at det sit-
ter dem uppe i halsen. Sagta til Wärdarne. Jag
will säja Er i rysthet, go wänner; de sade,
hin födra åt den Baronen: ty först sku wi slita
wagn och redskap, och sedan nöta up några
par skor, at fordra betalningen, och likwäl få
ingen ting. Högt. Sant är det, at de så mer här,
än hos andra. Sagta. Men Baronen menar löpa.

Baron Sjelfklok.

Jag må gå då, och kan excusera mig, då jag kom-
mer, at jag ej gaf mig tid, at wänta på wagnen.
Wär mig hit min rödda kappa.

Pe-

Peter.

Ondsjeligen kan *Baronen* gå med kappan nu: ty det regnar ju inte. Folket, som står i fenstren, ler då åt *Herr Baronen*.

Baron Sjelfklok.

Bry dig ej der om. Jag lärer weta, hwad jag gör. Wi ha säkert regn inom 17 minuter, och då får jag bele dem igen, och de så se, at jag är kloka-re, än de alla.

Peter.

Sagta, til *Hjädarna*.
Han lärer försagt sig,
och ment galnare.

Baron Sjelfklok.

Gack imedlertid förut, anmål min respect, och fråga, om jag om en liten stund kan få den lyckan, at sielt se, huru *Fröken* mår. Imedlertid går jag in på nästa Caffé-hus. Men först skall jag ha kappan på mig.

De gå bägge ut.

Femte Inträdet.

Ett Caffé-Hus föreställes, med personer wid åtskilliga bord, med hattarna på, och tobaks-pipor i munnen, och begär den ene ett, den andre annat; til exempel:

Herr Plumage.

Seina lilla! en tasse Caffé.

Stina.

Herren skall strax få.

Herr Droppögd.

Jungfru! ett glas Bräntvin.

Jungfrun.

På stunden.

Herr Liebenkufs.

Jag begärde ju för 6 öre kringlor, huru var det med dem, min Sötunge?

Stina.

Jag kommer nu, kära Herre.

Jungfrun.

Hvem var det, som begärde Thé - watnet?

Herr Torstig.

Det var jag, min lilla Mor. När hon satt fram Thé - watnet, så sätter han henne på knäet, klappar henne på bröstet, och säger: Mitt Säckert, vill hon stoppa en pipa åt mig, så skall jag göra henne det samma igen.

Jungfrun.

Släpp mig då, kära Herre, så skall det ske. Stoppar pipan, och lär åt honom.

Herr Torstig.

Tånd på wackert, så smakar det så sött. Hon tänker på.

Herr

Herr Trumpen.

Stina, hit med mer säcker, och nyp intet fram bitar
så små somflugor.

Herr Fuktig.

Med det ena benet öfver knädet, en pipa i
munnen, och hatten på ena örat, ropar:

Jungfru! ett glas Öl.

Jungfrun.

Hon kommer strax ur Källaren.

Herr Fuktig.

Jag tror, at hon gått till Djurgården', eller tör
hända det är fruset i tappen.

Herr Mustache.

Går på gälfvet med galonerad hatt,
och sjunger för sig själv första
repetitionen på en Fransösk
Wisa.

Badinons sans cesse,

Et ne nous engageons jamais,

Si l'amour nous presse,

Fuyons ses traits.

Går sedan til Herr Wisp, som sitter och dricker
Caffé, de höra hwar annan, och Mustache säger:
Tänk, Mon Frere, at jag förleden Söndag war i 4
Kyrkor under Högmässan, förr än jag kunde finna nå-
got ansigte, som meriterade min attention; men sedan
jag gått til alla portarna wid sista Kyrkan, så såg
jag ändtelig ett, och har sedan med all flit spanat

efter, och med möda ändteligen funnit, hwar hon bor, så at jag hoppas snart göra lycka der. Sjunger om sans ma wisa igen:

Badinons sans cesse &c.

Wid ett bord sitta 2 Händer med tobakspiper i munnen, och hattarna på. Den förste ropar:

Jomfru, gen us en skal Cofé, å de nyaste Awisningarne. De få Avisorna, och den ene läser: Krakau (Cracou) den 9 Nov. Det berättas, at Tartarerne göra åtskilliga rörelser. Säger sedan: Ja så, der ha wi freen de läste us. Jo, jo, alt å då sant, som ja hört at Pålackarna gått te sjös må hela sin flåte, å willa kringrånna Tattaren bå te sjös å lans.

Den andre Bonden.

Så wet ja de må då fara hem de der swarte Märprånglarne, som fara kring hos us, å trulla, å skråma qwinfolken te å ge såg bå mat å penga.

Den förste Bonden.

Al-gi-er den 15 Julii. Wäre Kapare hafwa upbragt 4 stycken Gale-rer. Säger: Då ska wäl wa Galleyer. Dels med am-amuntion, dels wi-vic-Viktalier, Säger: Då läre wara trycke fel, å ska wäl beta fetaljer (Viktualie) waror. Säger sedan: Ja trodde nock, at Ryssen så länge sulle rånna må sina galleyer, tes han feck nåsbrånna, å då wa rätt.

Baron Sjelsklok kommer in uti sin röda kappa, sätter sig neder, torkar swetten af sig, och säger:

Det är skräckelig warmt i dag.

Herr Orådd. Som sitter bredwid.

Och Herr Baronen går likwäl med kappa?

Baron Sjelfklok.

Ja, wi så regn inom 12 minuter.

Herr Orådd.

I dag kommer intet regn.

Baron Sjelfklok.

Herre, det förstår Ni intet.

Herr Orådd.

Edr hända, at jag förstår så mycket, som Ni.

Baron Sjelfklok.

Ni talar, som Ni begriper.

Herr Orådd.

Och Ni handteras, som Ni talar. Slår Baronen på örat. Baronen reser sig, och de andre gå emellan. Sedan sätter sig Baronen på andra sidan bredvid en Officer, och säger: Har Herren varit på Hofwet i dag?

Officeren.

Ja, jag war uppe wid Apartement.

Baron Sjelfklok.

I dag har intet Apartement varit.

Officeren.

Jo har det så, och bägge Deras Majestäter waro ute.

Baron Sjelfklok.

Det måtte jag bättre weta.

Officeren.

Har då Herr Baronen varit uppe?

Baron Sjelfklok.

Nej; men jag wet det likwål så wist, at jag kan swärja derpå

Officeren.

Men jag såg det med egna ögon.

Baron Sjelfklok.

Min Herre förlåter mig, at jag fruktar, det lärer varit i sömnen.

Officeren.

Så lärer jag då drömma allt hwad jag gör? Ser Baronen en örsil, och säger: Drömmar jag nu också?

Baron Sjelfklok ger honom en iagen, då Baron Alfvall, som sitter wid ett annat bord, kommer och ställer dem åt, och säger:

Wig tyckes, gode Herrar, at ett sådant upförande på ett publikt ställe är mindre tjenligt, och kan lånda Er bägge til mer olägenhet, än J förmoden. Och som mig synes, så är den ene för sjelfklok och entwis, och den andre för het: ty J, Baron Sjelfklok, borde wäl icke disputera den andre Herren det, som han sett med egna ögon, utan låta råtta Er i en sak, som skedd der, J icke sjelf varit närvarande. Och J, min Herre, gjorde bättre emot Er sjelf, om J lemnade discoursen med dem, som endast tro hwad de wilja.

Ba-

Baron Sjelfklok.

Skall det då wara sant, hwad han säger? Nej, det skall aldrig se.

Baron Alfvarsam.

Mig skall det göra lika mycket, emedan det ej rörer mig, om det är sant eller osant.

Gamla Brita.

Behaga Herrarna Renätter, Pomerantser och sköna friska Citroner? Köp min wackre Herre lille. Dese äro de skönaste, som kommit i år. En plåt för fem och tjugu.

Baron Sjelfklok.

Jag will hafwa 100 stycken. Kom til mig kl. 4. Ni wet ju, hwar jag bor?

Brita.

Ja, jag wet. tack, Edta Herr Baron.

Baron Sjelfklok säger til Wården:

Skrif up på räkning hwad jag fått denna gången. Går ut.

Jungfrun, sagta.

Orsilarna med?

Wården för sig sielf:

Det är onödigt, at spilla bort bläck och papper på räkningar, som syfta på ewigheten.

~~~~~

Tredje Öppningen.

Första Inträdet.

Peter, Greta.

Frökens Rum wifes.

Peter klappar på, och Greta kommer ut.

Peter.

Baronen ber anmäla sin respekt til Nådigh Fröken, och frågar, om han får sielf ha den lyckan, at se huru Hon mår?

Greta.

Fröken låter hälsa tillbaka, och säger, at Baronen är välkommen.

Andra Inträdet.

Baron Sjelfklok, Fröken Granlaga.

Baron Sjelfklok.

Pardonnera sin tjenare, Min Nådiga Fröken, at han är så hardi, och incommoderar henne förmiddagen. Jag wet väl, at slift är emot bienscancen; men den nouvelle jag fått, at jag i dag skall se slutet på all min fortune, och at Min Agréable Fröken skall tråda i Ägteskap med Baron Alkvarlam, är orsaken til denna min hardiesse. Ty som man icke kan tro alla rykten, så wille jag sielf höra det af Min Nådiga Skönhets egen Mun.

Fröken.

Ja, det är sant, at Min Far har positivement så beslutit, och at det måste ske, om man ej finner något

något moien, at göra des desslein til intet, hwar om jag ärnar deliberera med min Mor, til des Baron Alfvarfam kommer rättat hit, at göra visite hos min Far.

Baron Sjelfklok.

Jag måste då gå bort. Men considerera, Min Mådiga Fröken, at toute mon espérance är stald emellan lifwet och döden, som endast dependerar af lyckligt utslag i denna saken; ty går det olyckligt, så är jag pour jamais perdu, och mitt förtreteliga lif skall, la peste me creve! icke en timma mer röra denne kroppen, utan * * * *

Fröken.

Besinna Er, Herr Baron, och fatta ej en så desperat resolution, ty om jag än skall necessiteras, at gifva mig med Baron Alfvarfam; så kan jag dock aldrig tvingas, at lemna kärleken til Er: hvarföre J då för min skull bör spara Er sjelf.

Baron Sjelfklok.

Ja, det kunde så vara; men, mort bleu! sedan jag sått mig så före, så bör det så ske. Adieu ma Mignonne! Kysser Frökens hand, och går ut.

Tredje Intrådet.

Fröken allena.

Ja, det måtte vara ett underligt hufvud, som will, at alt, hwad han sätter sig före, måste vara rätt, så at om jag icke hoppades, när wi en gång komma tilhoppa, at kunna ta den entvisheten ur hufvudet på honom, så tordes jag wäl aldrig gifwa honom min hand, fast han äger hjertat förut. Men tänk,

tänk, huru han såg ut! Nästan allt Poudret war utslagit af hela den ena sidan i hans Allonge-Peruque, och han såg ut, som Skatorne varit och hackat på honom. Ja, jag kan häpnat för en sådan negligence, och om det varit på en annan, så hade jag fått degout för honom hela min lifstid.

Fjerde Inträdet.

Fröken, Fru Lucilia.

Fröken.

Ach, Min Nådiga Mor, är nu ingen annan utväg, än at min Faders beslut i dag skall effectu-
ras, så lærer det oss blifwa mitt sista. Ach! jag tve-
ker mig se ödden för ögonen, och jag kallnar redan
om sötterna.

Fru Lucilia.

Gif dig tilfreds, Min Dotter, wi så wäl råd, när
det kommer der til.

Fröken.

Ach! hwad råd skall man finna? Jag dörr rätt-
nu. Ja, jag är redan död.

Fru Lucilia.

Med en sådan öfwerilande sorg kan icke saken hjel-
pas, ty om man will winna sitt ändemål, så bdr ej
föruftsee bortkastas, utan brukas, då man alltid fin-
ner någon utväg.

Fröken.

Ach! hwad utväg då?

Fru

Fru Lucilia.

Wäst är, at när Baronen kommer, och din Fader will gifwa dig åt honom, du med tårar i ögonen påminner honom sitt löfte, at ej tvinga dig til något giftermål, da jag wist wet, at Baronen, som både är förnuftig och ömsint, samt ofta defutom sagt, at han aldrig will hafwa någon Hustru med ett tvinget samtyske, lærer affta sin begäran, och äfwen intercedera för dig hos din Fader, at du må få den du älskar. Och imedlertid bör Baron Sjelklok tillsägas, at han är här, strax efter Baron Alfvarfam kommit. Jag går nu in, at tala med din Fader.

Femte Intrådet.

Herr Nicanor, Fru Lucilia.

Herr Nicanor.

Huru är det med wår Dotter? Huru är hon sinnad? Är hon nu nögd, at frivilligt gifwa Baron Alfvarfam sin hand; eller hänga några andra griller henne i hufwudet?

Fru Lucilia.

Nej, jag förmodar, at hon wet, det är hennes Skyldighet, at lyda sina Föräldrar.

Herr Nicanor.

Är då allt färdigt til Brölloppet, efter Baronens lærer wara på wägen, ty hans Dräng kommer der?

Fru Lucilia.

Jag will låta höra efter.

Sjet:

Sjette Intrådet.

Herr Nicanor, Baron Alfvarsam,
 Fru Lucilia, Lasse.

Lasse.

Baronen ber anmäla sin wördnad, och frågar, om han får ha den äran, at hälsa på Herrskapet.

Herr Nicanor.

Hälsa Baronen tillbaka, och säg, at han är hjertelig wälkommen.

Baron Alfvarsam.

Öfver Fru Lucilias hand, hälsar sedan på Herr Nicanor, och säger:

Jag är nu kommen, i anledning af Herrskapets goda löfte, at i dag få njuta frugten af det hopp, som hit intil dels förndgt, dels ängslat och orvat mina sinnen, så länge owissheten gjort mig fruktande, med förmodan, at ej något hinder nu mer är i vägen, at jag ju får fågna mig af Fröken Granlagas otvungna ja och samtycke.

Herr Nicanor.

Låt min Dotter komma in, så skall det snart blifwa beståldt.

Sjunde Intrådet.

Fröken Granlaga, Greta, Personerna af förra Intrådet.

Fröken kommer in, och Baron Alfvarsam går emot henne, och öfver hennes hand.

Herr

Herr Nicanor.

Jag hoppas, min Dotter, at du nu besinnat dig, så at hwad jag dig förr sagt, nu icke mer lærer komma dig främmande eller obehageligt före; utan at du strax med nöje kan gifwa Baron Alfvarsam din hand, som til den ändan är kommen uti vårt hus. Gack derföre åstad, at wi sedan må få önska Er lycka.

Fröken står stilla, gråter, och ser på sin Far, som säger:

Hwad felar dig, mitt Barn? war icke så blödig, utan gör, som din Far säger.

Lafse.

Det är ju brukeligt, at gråta wid wigslen, liksom de aldrig wille giftas, fastän de kanske friat hellska.

Baron Alfvarsam, til Lafse.

Huru understår du dig at tala?

Lafse.

A, jag tyckte, Fröken skulle wara lika så glad åt Baronen, som Jungfrun står färdig, at flyga på mej.

Herr Nicanor.

Spara, Mitt Barn, dina tårar; jag will önska, at de aldrig behöfwas bättre, än nu.

Fröken.

Ach, Min Far! Går bort och tyger sin Fars hand.

Herr Nicanor.

Säg, hwad som felar dig.

Fröken.

W = = = Mi = = Min Far ha = = har ju lofwat mig = = =

Herr

Herr Nicanor.

Hwad har jag lofwat dig?

Fröken.

U = = Ut aldrig tw = = tvinga mig til något g
termål.

Herr Nicanor.

Det är ju intet twång; utan som ett lydigt ba
bör du efterkomma din Faders wilje, som altid bär
kan se, hwad som är dig gagneligt, än du sjelf, so
af ungdoms flygtighet icke bryr dig om mer, än d
du endast ser för ögonen.

Lasse Sagta.

Jo, jo men bry de sig om mer, än det
se: och wälja således ofta skalet för kärnan
då stadans omsider försent öpnar ögonen, o
läter dem med ånger beklaga sina fel.

Baron Alfvarsam

Går til Fröken, och säger

Min Fröken, war så nådig, och säg fritt ut, hw
som ligger Henne på hjertat, och war försäkrad,
om jag på något sätt kan bidra til Hennes nöje, s
skall finna mig raisonnable, fast än det ock skulle
med mitt eget nöjes förlust.

Fröken.

Jag tackar Herr Baronens för sitt goda löfte, och
förlitande der på will jag ock säga rena sanninge
Jag erkänner med högaktning Herr Baronens genere
sa sinne, som fattat så goda tankar för mig, och s
aldrig förgåta den heder, som mig derigenom är k
wift; men jag måste rent ut bekänna, at ehuru j
arbetat med mig, at prägla uti mitt sinne ett tyd
och en så upriktig kärlek för Er, som dessa omständ
he

heter fordra, jag likwål finner allt mer och mer något, men wet icke sjelf hwad det är, som ligger i wägen, at jag icke kan älska Er, som jag borde: ty kan jag ej heller, utan twång och fruktan för en bedröfwelig påfölgd, efterkomma min Fars befallning. Men som Herr Baronen dels försäkrat, at han älskar mig af hjertat, och fölgakteligen söder at göra mitt nöje, dels ock så ofta låtit höra, at han aldrig will hafwa någon Fru, som med misundje och twång skall gifwa sitt samtycke: så hoppas jag, at Herr Baronen, efter sin wanliga generosite, icke allenast wänder sina tankar til någon annan, som är dem bättre wärd, och med större behag kan sättja wärde på en så hederlig ansökan; utan ock intercederar för mig hos min Fader, at han i en så delicat sak icke brukar sin Faderliga myndighet, utan lemnar mig ett fritt wal, hwilket skall förbinda mig til så mycket mer ärfkänsla emot Herr Baronen, så länge jag lefwer.

Baron Alfvar sam.

Hänger saken så tilsammans, så försäkrar jag, at för lemnas mitt eget nöje, än at göra Fröken misnåd; dock med det förbehåll, at, fast jag icke är så lyckelig, at winna min ästundan uti ägandet, jag likwål får utbedja mig den fågnaden, at få wörda Henne til mitt sista. Hwarföre jag ock, (wänder sig til Herr Nicanor,) will bedja Herr Nicanor, det han täcktes lemnas Fröken sin fria wilja: ty fastän det står i Föräldrars magt, at råda sina Barn, så är dem dock ej lofgifwit, at med wäld liksom tyrannisera öfwer deras wilja. Och, som mig är berättadt, lärer Fröken fattat tycke för Baron Sjelfktok; derföre tyckes mig, at Herr Nicanor wid ett så lika och anständigt partie bör lemnas henne sin ästundan. Och si, nu kommer han.

Attionde Intrådet.

Baron Sjelfklok, Peter, Perso-
nerna af förra Intrådet.

Baron Sjelfklok.

Hälsar på alla.

Fru Lucilia.

Herr Baronen kom just så à propos, som han wa-
rit kallad.

Baron Sjelfklok.

Sdmjuka tjenare, Min Nådiga Fru.

Herr Nicanor.

Jag hade i dag årnat gifwa min Dotter åt Ba-
ron Alfvarlam; men som hon stadnat med sitt tycke
på Er, Herr Baron, och Baron Alfvarlam icke älskar nå-
gon tvungen kärlek, så har han rådt mig, at lemna
henne sin frihet. Men som jag ser förut, at det al-
drig kan blifwa något godt och nådssamt Afgtenskap
Eder emellan, derest icke Herr Baronen ändrar sitt
positiva sinne, tror, at han, så wäl som andra,
wel kan fela, och låter klokt folks råd tjena sig til
nytta: och om du, Min Dotter, är så granlaga i
lapperi, som aldrig förtjenar förståndigt folks up-
märksamhet: så kan jag aldrig gifwa mitt samtycke
til Er begäran, Herr Baron; ej heller hjälpa dina
rårar, Min Dotter, så länge sinnet är oförändradt.

Baron Sjelfklok.

Är icke annat, än det, i wägen, så skall Herr Ni-
canor efter denne dagen få se mig en hel annan
människa.

Fredken Granlaga.

Och hos mig aldrig mer det samma sinnet.

Herr

Herr Nicanor.

Så gifwer då hwar annan Edra händer; och jag gifwer Eder 50000 Plåtar, at börja med.

De änska dem lycka.

Peter sagta.

Tu hoppas jag, at Baronén är hemma wid sina waneliga morgonbesök, och har tid, at se igenom räkningarna.

Högt. Men kan icke Mansfells Greta och jag så smidas ihop på samma räkning?

Lasse.

A! hwad ska en så wacker Flicka med ett sådant gammalmodigt hwardags ansigte? Bättre är, at hon blir min Hjertunge. Eller huru, Jungfru Greta! hwad säger Ni der om?

Greta.

Jag har länge wäntat på den frågan af dig, Min Lasse lilla! och ofta haft orden i munnen, at fråga dig sielf.

Peter för sig sielf.

Twi dej, ditt löslifwada stycke, som ser så enfaldig och ärbar ut, och är likwäl ingen bit bättre, än de andra.

Högt. A dina ord inte mer at bygga på, än at du kan nu löpa ifrån mej, som har tröstat dej med så många samntag, när wi råfats i mörkret, och bli får i Lasse?

Greta.

Om intet annat skilde of åt, så wore det nog, at du icke begriper, det man altid bör förstå våra ord med det förbehåll, at jag håller af dig, tills någon ny kommer.

Pc-

Peter.

Skall då jag få ingen ting?

Lasse.

Du kan få gamla Brita: ty ni ha ägtenskaps ty af hwarandra, och som hon är halt, så löper hon i från dej: dekutom har hon god näring; ty det är hopy folk, som oftare om nätterna besöka hennes köän kyrkan.

Peter.

Jag vill då, Lasse, icke misfunna dej ditt byån mindre hänger jag mej dersöre: ty jag är säker on at din panna inom 2 månader wisar, at du kan duga til Krönings-Dre.

